U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Dagmar Nygrínové a soudců JUDr. Jiřího Pally, JUDr. Marie Turkové, JUDr. Petra Průchy a JUDr. Lenky Matyášové v právní věci žalobce: **K. A.,** zast. Mgr. Dagmar Rezkovou Dřímalovou, advokátkou, se sídlem Muchova 9/223, Praha 6, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 22. 3. 2010, č. j. 1 Az 17/2009 - 20,

takto:

I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. Ustanovené zástupkyni žalobce Mgr. Dagmar Rezkové Dřímalové, advokátce, **se přiznává** odměna za zastupování a náhrada hotových výdajů v částce 4800 Kč, která jí bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto usnesení.

O d ů v o d n ě n í:

Žalovaný rozhodnutím ze dne 21. 10. 2009, č. j. OAM-3222/VL-20-P08-PD2-2004, zamítl žádost žalobce o prodloužení doplňkové ochrany a udělenou doplňkovou ochranu neprodloužil pro existenci důvodu podle § 17a odst. 1 písm. a) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“). V odůvodnění tohoto rozhodnutí žalovaný uvedl, že žalobce požádal o prodloužení doplňkové ochrany s ohledem na trvající a neměnný politický systém v Bělorusku. Žalobci byla doplňková ochrana udělena rozhodnutím ze dne 20. 2. 2007 na dobu 15 měsíců a rozhodnutím ze dne 10. 7. 2008 byla o dalších 15 měsíců prodloužena. Důvodem k udělení a prodloužení doplňkové ochrany bylo přijetí nových běloruských právních předpisů, které jsou ve svých důsledcích zaměřeny vůči opozici.

Žalovaný dále poukázal na informace Ministerstva zahraničních věcí ČR ze dne 22. 9. 2009, č. j. 116621/2009-LPTP, ze dne 28. 4. 2008, č. j. 113174/2009-LPTP, ze dne 9. 6. 2008, č. j. 116583/2008-LPTP a ze dne 29. 7. 2009, č. j. 113174/2009-LPTP. Žalovaný shrnul, že důvody, pro které byla doplňková ochrana udělena, již dále nebyly shledány.

V rozhodnutí o udělení doplňkové ochrany ze dne 20. 2. 2007 se uvádí, že důvody žalobcova propuštění ze zaměstnání ani údajné vyloučení ze školy nemají souvislost s jeho politickými aktivitami. Žalobce předložil předvolání na policii a některé letáky, které roznášel, nicméně předvolání k soudu na 29. 10. 2004, které bylo důvodem jeho odjezdu, údajně zahodil. Žalobce ze země vycestoval dne 31. 10. 2004 bez problémů poté, co se nedostavil k soudu a podepsal prohlášení o nevycestování. Ačkoliv žalobce tvrdil, že vízum mu bylo vyřízeno dne 26. 10. 2004, z dokladu je zřejmé, že bylo uděleno již 21. 10. 2004. Z toho žalovaný dovodil, že žalobce měl v úmyslu vycestovat již dříve, tedy i před doručením předvolání k soudu. Osobám, které se účastnily v Bělorusku demonstrací ve dnech 18. - 25. 10. 2004, byly uloženy převážně administrativní tresty bez následné perzekuce. Žalobcovy obavy jsou proto podle žalovaného neopodstatněné. Dne 15. 12. 2005 byl přijat a podepsán zákon č. 71-3, který zavádí trestní odpovědnost za diskreditaci republiky. Tato skutečnost byla důvodem udělení a prodloužení doplňkové ochrany. Podle názoru žalovaného, vycházejícího z uvedených podkladů pro vydání rozhodnutí, je ale tento zákon uplatňován pouze proti známým opozičním aktivistům, kterým žalobce není. Tento zákon nepostihuje běžné občany ani neúspěšné žadatele o mezinárodní ochranu. Dále žalovaný poukázal na to, že v Bělorusku nedochází ke zjevnému pronásledování politických odpůrců a od podzimu roku 2008 frekvence represí poklesla. Žalobci tak nehrozí riziko z důvodu neabsolvování vojenských cvičení ani kvůli jeho dlouhodobému pobytu v ČR.

Městský soud v Praze rozsudkem ze dne 22. 3. 2010, č. j. 1 Az 17/2009 - 20, žalobu napadající uvedené rozhodnutí žalovaného zamítl. Podle soudu podklady pro rozhodnutí žalovaného jsou dostatečné pro závěr, že okolnosti, jež vedly k udělení doplňkové ochrany podle § 14a zákona o azylu, se změnily natolik, že již této formy ochrany není třeba. Žalovaný porovnal informace o zemi původu, přičemž vycházel z aktualizovaného skutkového stavu. Soud uvedl, že žalobci byla udělena mezinárodní ochrana z důvodu pochybností o aplikaci čl. 369-1 novelizovaného běloruského trestního zákoníku. Z podkladů pro vydání rozhodnutí vyplývá, že novela byla a je aplikována „jen“ proti demokratickým aktivistům. Soud uzavřel, že vzhledem k nejnovějším informacím o situaci v zemi původu žalobci nehrozí reálné nebezpečí, že by byl v důsledku dlouhodobého pobytu v ČR, kde neúspěšně požádal o mezinárodní ochranu, vystaven jednání, které by zakládalo důvod pro postup podle § 14a zákona o azylu.

Proti tomuto rozsudku podal žalobce (dále též „stěžovatel“) včasnou kasační stížnost. V jejím doplnění prostřednictvím ustanovené advokátky uvedl, že v době, kdy mu byla udělena doplňková ochrana (20. 2. 2007), byl již zákon č. 71-3 v účinnosti více jak jeden rok. V době, kdy mu byla prodloužena doplňková ochrana (10. 7. 2008), byl tento zákon v účinnosti již bezmála 3 roky. Proto v té době již muselo být žalovanému z jeho úřední činnosti známo, jaká je praktická aplikace tohoto předpisu. V téže době již žalovanému musely být známy i některé z podkladů (informace Ministerstva zahraničních věcí ČR ze dne 28. 4. 2008 a 9. 6. 2008), na které odkázal a z nichž vycházel v žalobou napadeném rozhodnutí. Podle stěžovatele i přes tyto skutečnosti bylo v únoru 2007 a červenci 2008 rozhodnuto o udělení, resp. o prodloužení doplňkové ochrany. Stěžovatel připojil řadu příloh, které mají prokazovat tvrzení, že situace v Bělorusku se v oblasti lidských práv pozitivně nezměnila. Trvá na tom, že mu v případě návratu do vlasti hrozí jednání podřaditelné pod § 14a zákona o azylu. Proto navrhl, aby Nejvyšší správní soud

rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 22. 3. 2010, č. j. 1 Az 17/2009 - 20, zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedl, že v řízení před soudem a správním orgánem byly zohledněny všechny potřebné skutečnosti. V předchozích řízeních bylo vzhledem k pochybnostem ohledně možného ohrožení osoby stěžovatele rozhodnuto v jeho prospěch. Z aktuálních podkladů však vyplývá, že v současnosti neúspěšní žadatelé o mezinárodní ochranu nejsou v Bělorusku postihováni. Navíc Česká republika informace o žádostech o mezinárodní ochranu neposkytuje. S ohledem na tyto skutečnosti žalovaný navrhl, aby byla kasační stížnost zamítnuta.

Po konstatování přípustnosti kasační stížnosti se Nejvyšší správní soud ve smyslu § 104a s. ř. s. dále zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Pokud by tomu tak nebylo, musela by být podle tohoto ustanovení odmítnuta jako nepřijatelná. Zákonný pojem „přesah vlastních zájmů stěžovatele“, který je podmínkou přijatelnosti kasační stížnosti, představuje typický neurčitý právní pojem. Do soudního řádu správního byl zaveden novelou č. 350/2005 Sb. s účinností ke dni 13. 10. 2005. Jeho výklad, který demonstrativním výčtem stanovil typická kriteria nepřijatelnosti, byl proveden např. usnesením Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, publikovaným pod č. 933/2006 Sb. NSS. Podle tohoto judikátu *„přesahem vlastních zájmů stěžovatele je jen natolik zásadní a intenzivní situace, v níž je - kromě ochrany veřejného subjektivního práva jednotlivce - pro Nejvyšší správní soud též nezbytné vyslovit právní názor k určitému typu případů či právních otázek. Přesah vlastních zájmů stěžovatele je dán jen v případě rozpoznatelného dopadu řešené právní otázky nad rámec konkrétního případu. Primárním úkolem Nejvyššího správního soudu v řízení o kasačních stížnostech ve věcech azylu je proto nejen ochrana individuálních veřejných subjektivních práv, nýbrž také výklad právního řádu a sjednocování rozhodovací činnosti krajských soudů.“*

O přijatelnou kasační stížnost se tak podle usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, může jednat v následujících typových případech:

1) Kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či nebyly plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu.

2) Kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně. Rozdílnost v judikatuře přitom může vyvstat na úrovni krajských soudů i v rámci Nejvyššího správního soudu.

3) Kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit tzv. judikatorní odklon. To znamená, že Nejvyšší správní soud ve výjimečných a odůvodněných případech sezná, že je namístě změnit výklad určité právní otázky, řešené dosud správními soudy jednotně.

4) Další případ přijatelnosti kasační stížnosti bude dán tehdy, pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotně-právního postavení stěžovatele.

O zásadní právní pochybení se v konkrétním případě může jednat především tehdy, pokud:
a) Krajský soud ve svém rozhodnutí nerespektoval ustálenou a jasnou soudní judikaturu a nelze navíc vyloučit, že k tomuto nerespektování nebude docházet i v budoucnu.
b) Krajský soud v jednotlivém případě hrubě pochybil při výkladu hmotného či procesního práva.

Zde je však třeba zdůraznit, že Nejvyšší správní soud není v rámci této kategorie přijatelnosti povolán přezkoumávat jakékoliv pochybení krajského soudu, ale pouze pochybení tak výrazné intenzity, o němž se lze důvodně domnívat, že kdyby k němu nedošlo, věcné rozhodnutí krajského soudu by bylo odlišné. Nevýrazná pochybení především procesního charakteru proto zpravidla nebudou dosahovat takové intenzity, aby způsobila přijatelnost následné kasační stížnosti.

Problematikou poměrů v Bělorusku, spojenou především s aplikací novelizovaného běloruského trestního zákoníku, se Nejvyšší správní soud již dříve zabýval, a to ve svém rozsudku ze dne 21. 5. 2008, č. j. 2 Azs 48/2007 - 71, který je dostupný na www.nssoud.cz. Soud v něm neshledal, že by pouze s ohledem na tuto právní úpravu bylo přiměřeně pravděpodobné uvěznění běloruského občana žádajícího o azyl v jiném státě či že by bylo dáno reálné nebezpečí nelidského a ponižujícího zacházení s ním. U osoby politicky aktivní a exponované by mohla být situace jiná, což ovšem v daném případě nebylo dáno. Stěžovatel sám uvedl, že již od roku 2008 se běloruského opozičního života v ČR aktivně neúčastní, přičemž žalovaný u něj neshledal důvody podle § 12 zákona o azylu. Obdobně Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 14. 11. 2009, č. j. 2 Azs 42/2008 - 125, www.nssoud.cz, uvedl, že „p*řestože je z podkladových materiálů jasně patrné, že v Bělorusku dochází k soustavnému porušování lidských práv ze strany státních orgánů, doposud nejsou známy případy, že by neúspěšní žadatelé o azyl byli po svém návratu do Běloruska v tomto ohledu postihováni.*“. V tomto rozhodnutí dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že „*stěžovateli tedy nehrozí reálné nebezpečí, že by byl v důsledku dlouhodobého pobytu mimo území Běloruska či v důsledku skutečnosti, že v České republice požádal o mezinárodní ochranu, vystaven takovému jednání tamních státních orgánů, které by zakládalo důvod pro udělení mezinárodní ochrany ve smyslu ustanovení § 14a odst. 1 zákona o azylu. Stěžovateli tedy v zemi původu nehrozí zacházení rozporné s článkem 3 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod.*“. Přitom i v nyní posuzovaném případě nebyl stěžovateli udělen azyl a jediným důvodem pro udělení a prodloužení doplňkové ochrany byla obava ohledně aplikace v té době poměrně nové běloruské legislativy. Jak ale vyplývá z podkladů pro vydání rozhodnutí žalovaného, nejnovější podklady umožnily zaujmout jednoznačný závěr o tom, že stěžovateli ve smyslu § 14a zákona o azylu nebezpečí nehrozí.

Podle Nejvyššího správního soudu je v daném případě třeba zdůraznit, že žalovaný porovnal dostupné informace o zemi původu, přičemž vycházel z aktualizovaného skutkového stavu, takže měl k dispozici dostatek nových informací o situaci v Běloruské republice. Z nich rovněž vyplývá, že nejsou známy případy, že by osoby neúspěšně žádající o azyl byly nějakým způsobem postihovány, pokud se nejedná o osobu, která by byla z nějakého důvodu pro režim „zajímavá“. Tím podle zjištění žalovaného žalobce není. Není tedy přiměřeně pravděpodobné, že by stěžovatel byl po návratu do země původu uvězněn ani že by u něj bylo dáno reálné nebezpečí nelidského a ponižujícího zacházení

v důsledku uvěznění či jiného administrativního opatření. Ke shodným závěrům v případech neprodloužení doplňkové ochrany u běloruských státních příslušníků Nejvyšší správní soud dospěl také v řadě svých dalších rozhodnutí (shodně srov. kupř. usnesení ze dne 21. 10. 2009, č. j. 7 Azs 68/2009 - 62, www.nssoud.cz).

Nejvyšší správní soud uvádí, že od doby účinnosti předmětného zákona uplynula doba několika let, která umožnila žalovanému sledovat, jakým způsobem a vůči kterým skupinám osob je tento předpis aplikován. Nejvyšší správní soud zdůrazňuje, že doplňková ochrana byla stěžovateli udělena v době, kdy nebylo možné učinit zcela jednoznačný závěr o aplikaci nové běloruské legislativy, resp. postupně se žalovaný dostával k informacím o jejím užití, takže ve sporných a nejasných případech postupoval ve prospěch žadatelů o udělení mezinárodní ochrany. Tak tomu bylo i v době rozhodnutí o prodloužení doplňkové ochrany, byť žalovanému v té době již mohly být známy některé z podkladů, které posléze aplikoval v rozhodnutí o neprodloužení doplňkové ochrany. Tomuto postupu však nelze nic vytknout a ostatně z něj stěžovatel těžil.

Ustálená a vnitřně jednotná judikatura Nejvyššího správního soudu poskytuje tedy dostatečnou odpověď na námitky podávané v kasační stížnosti, přičemž i Městský soud v Praze rozhodl plně v souladu s touto judikaturou. Za daných okolností Nejvyšší správní soud konstatuje, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Nejvyšší správní soud neshledal ani žádné další důvody pro přijetí kasační stížnosti k věcnému projednání. Proto ji shledal ve smyslu § 104a s. ř. s. nepřijatelnou a odmítl ji.

O nákladech řízení o kasační stížnosti rozhodl soud podle § 60 odst. 3 věty první s. ř. s., podle něhož žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, byla-li kasační stížnost odmítnuta.

Stěžovateli byla usnesením Městského soudu v Praze ze dne 7. 5. 2010, č. j. 1 Az 17/2009 - 36, ustanovena pro řízení o kasační stížnosti zástupkyní advokátka Mgr. Dagmar Rezková Dřímalová. V takovém případě hradí odměnu za zastupování a náhradu hotových výdajů stát (srov. § 35 odst. 8 s. ř. s.). Ustanovené zástupkyni byla přiznána odměna za zastupování podle § 11 odst. 1 písm. b) a d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), a to za dva úkony právní služby v celkové výši 4200 Kč, spočívající v převzetí věci, včetně porady se stěžovatelem dne 7. 7. 2010, a doplnění kasační stížnosti ze dne 22. 7. 2010. Dále jí náleží náhrada hotových výdajů v částce 600 Kč (§ 13 odst. 3 vyhlášky). Advokátkou účtovaný úkon právní služby ze dne 17. 5. 2010 týkající se prostudování spisu Nejvyšší správní soud zahrnul pod úkon právní služby spočívající v převzetí a přípravě zastoupení a odměnu za něj samostatně nepřiznal. Celkem tedy odměna za zastupování a náhrada hotových výdajů činí 4800 Kč a bude zástupkyni stěžovatele vyplacena ve lhůtě do 60 dnů od právní moci tohoto usnesení.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 26. ledna 2011

JUDr. Dagmar Nygrínová
předsedkyně senátu